

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร ได้แก่ นักศึกษาและอาจารย์ของสถาบันราชภัฏสงขลา ในปีการศึกษา 2545 กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาคัดเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนจำนวนนักศึกษาแต่ละชั้นปี และวิชาเอก ได้จำนวนนักศึกษา 362 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ได้โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามจำนวนปีที่ปฏิบัติการสอน ได้จำนวนอาจารย์ 136 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับนักศึกษาเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่ามี 3 ส่วน คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของผู้เรียน กระบวนการสอนของผู้สอน และการสนับสนุนของสถาบันเพื่อส่งเสริมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ชุดที่ 2 คือ แบบสอบถามของอาจารย์ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ความเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งที่อาจารย์ทำ และสังเกตสิ่งที่มีผลต่อนักศึกษา และความเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนของสถาบันต่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามของนักศึกษา โดยขอความร่วมมือผู้สอนช่วยรวบรวมมาส่ง สำหรับแบบสอบถามอาจารย์ ผู้ทำวิจัยแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์ และระดับชั้นปีของนักศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอข้อมูลในรูปตารางตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเปรียบเทียบความคิดเห็น โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (f-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาใน 3 ด้าน คือ การพัฒนาตนเองของนักศึกษา กิจกรรมการสอนของอาจารย์

และการให้การสนับสนุนของสถาบันในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อการเรียนการสอน และต่อการสนับสนุนของสถาบัน ตอนที่ 2 เสนอผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปีและความคิดเห็นของผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ตอนที่ 3 ประมวลข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักศึกษา ในปัจจัยสามด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน และด้านสถาบัน และผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้สอน ในปัจจัยสองด้าน คือ ด้านผู้สอน และด้านสถาบัน

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่าในภาพรวม นักศึกษาเห็นว่ามีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถาบันราชภัฏสงขลาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งด้านผู้เรียน ผู้สอน และสถาบัน โดยเมื่อวิเคราะห์เป็นรายประเด็นย่อยพบว่า นักศึกษามีความเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในด้านผู้เรียนว่าผู้เรียนมีโอกาสดำเนินตามความถนัด สติปัญญา และศักยภาพ เรียนรู้เนื้อหาพร้อมกับการพัฒนาความคิด รู้จักแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และมีโอกาสฝึกฝนและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่นในระดับมาก สำหรับด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ การฝึกวิเคราะห์และพัฒนาตนโดยใช้สถานการณ์จำลอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนนักศึกษา ทั้งความรู้และสังคมโดยไม่แข่งขัน การทดลองค้นคว้าเพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเอง ใช้ผลการประเมินเพื่อบอกระดับความสำเร็จและตามความต้องการของตน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ผู้สอนจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีโอกาสดูและแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ผู้สอนประเมินผู้เรียนจากพฤติกรรมผลงานและความคิด ผู้สอนประเมินผู้เรียนในสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้และสามารถทำได้ในระดับมาก สำหรับด้านนำกระบวนการแก้ปัญหากระบวนการวิจัยมาจัดกิจกรรมการสอน การส่งเสริมผู้เรียนให้คิดวิเคราะห์จากปัญหาและสถานการณ์ การสร้างบรรยากาศที่จูงใจ การใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การติดต่อ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน การเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง การชี้แนะและแบ่งเวลาสำหรับกิจกรรมการเรียนและทางสังคม การประเมินพัฒนาการผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสถาบันในการสนับสนุนให้เกิดการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญพบว่า ทุกด้านได้แก่ ผู้สอนสามารถผลิตและใช้สื่อการจัดห้องเรียนสะดวกต่อการแบ่งกลุ่ม การใช้ internet เพื่อการสืบค้นข้อมูลใช้ได้สะดวก รวดเร็ว การเปิดบริการห้องสมุดนอกเวลาราชการ บรรยากาศในห้องสมุด จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้น การขอคู่มือทัศนและซีดีเพื่อการสืบค้น ความเพียงพอของประเภทหนังสือ วารสาร และสื่อที่หลากหลาย การบริการสื่อภาพ เสียงและเอกสารในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับความคิดเห็นของอาจารย์ต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในสถาบันราชภัฏสงขลา พบว่าในภาพรวมอาจารย์เห็นว่าเกิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้สอนได้จัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมาก แต่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันในระดับปานกลาง ดังนี้

ผู้สอนมีความเห็นว่าผู้สอนให้โอกาสผู้เรียนพัฒนาตนเองตามความถนัด สติปัญญา และศักยภาพ เรียนรู้เนื้อหาพร้อมกับการพัฒนาความคิด นำกระบวนการแก้ปัญหาไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ใช้สถานการณ์จำลองเพื่อฝึกวิเคราะห์และพัฒนาตนเอง ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากปัญหาและสถานการณ์จริง สร้างบรรยากาศที่จูงใจและเสริมแรงผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีโอกาสคิด และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ให้โอกาสผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางสังคมและความรู้โดยไม่แข่งขัน การใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย แนะนำให้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน เอาใจใส่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง ให้โอกาสผู้เรียนสำรวจทดลอง ค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ฝึกการฟังและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งเน้นการแบ่งเวลาสำหรับกิจกรรมการเรียนและทางสังคม สังเกตและประเมินพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ใช้วิธีการหลากหลายในการประเมิน แจ้งข้อมูลย้อนกลับ ประเมินผู้เรียนจากพฤติกรรม ผลงานและความคิดเห็น ประเมินในสิ่งที่เขารู้และสามารถทำได้ ใช้ผลการประเมินเพื่อบอกระดับความสำเร็จและความต้องการของตนเอง นำผลการประเมินมาใช้พัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอน และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินอยู่ในระดับมาก จะมีเฉพาะประเด็นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนและกำหนดกิจกรรม และนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนเห็นว่าได้ดำเนินการในระดับปานกลาง

สำหรับด้านสถาบันนั้น ครูผู้สอนเห็นว่าสถาบันสนับสนุนปัจจัยเพื่อการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกันดังนี้ ในด้านบริการสื่อในห้องสมุด ด้านสื่อวิดีโอ วิธีดีเพื่อการค้นคว้า หนังสือ วารสาร และความสามารถให้บริการ บรรยากาศห้องสมุด สถาบันสนับสนุนมาก สำหรับประเด็นงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อการเรียนการสอน พัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ในการผลิตสื่อ ใช้สื่อ การใช้ internet เพื่อสืบค้น การเปิดบริการห้องสมุดนอกเวลาราชการ นักศึกษามีโอกาสใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นอย่างสะดวกและเพียงพอ สถาบันสนับสนุนระดับปานกลาง และประเด็นการจัดห้องเรียนสะดวกต่อการสัมมนาแบ่งกลุ่ม อาจารย์มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการใช้งาน สถาบันสนับสนุนน้อย

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักศึกษา จำแนกตามระดับชั้นปี และของอาจารย์จำแนกตามจำนวนปีที่ปฏิบัติงานสอน

จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาจำแนกตามระดับชั้นปี พบว่านักศึกษาต่างชั้นปี มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านผู้เรียนและด้านผู้สอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ด้านสถาบันจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 จะมีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ พบว่าอาจารย์ที่มีจำนวนปีในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้สอนส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องกันว่า ตนเองได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกือบทุกประเด็นในระดับมาก จะมีเฉพาะประเด็นการนำกระบวนการวิจัยมาใช้ที่ผู้สอนคณะเทคโนโลยีการเกษตรจะมีการนำมาใช้เพื่อการจัดการเรียนการสอน สำหรับผู้สอนคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมได้นำมาใช้บ้าง ส่วนคณะอื่น ๆ นำมาใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ประมวลข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนของนักศึกษาและอาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลา

จากการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของนักศึกษาเพื่อการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญพบว่า ต้องการให้สถาบันจัดให้มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนมากขึ้น และสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ดีขึ้น

ด้านผู้สอน : จัดให้มีการศึกษานอกสถานที่เพื่อเรียนรู้สภาพจริงมากขึ้น สอนให้มีการปฏิบัติจริงอย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ ให้ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจ การแบ่งกลุ่มนักศึกษา เข้าใจสภาพนักศึกษา อย่ารีบเร่งสอนมาก เปิดโอกาสให้ซักถามปัญหา ให้เวลาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักศึกษา แนะนำเนื้อหาวิชาก่อนให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และไม่เน้นเนื้อหามากเกินไป

ด้านสถาบัน : จัดสรรสื่อการศึกษาอย่างเพียงพอในรายวิชาเอกบางรายวิชา จัดสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่หลากหลายและเพียงพอ เพิ่มเครื่องคอมพิวเตอร์ในอาคารเรียนเพื่อสะดวกในการใช้งานและศึกษา เปิดบริการห้องสื่อให้มากขึ้น จัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะต่อการจัดกลุ่ม จัดปรับปรุงแผนการเรียนและการประเมินผล และจัดการแข่งขันวิชาการมากขึ้น

ด้านผู้สอน : ต้องการให้สถาบันจัดอบรมให้ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดการอบรมระยะสั้นในเรื่องการใช้สื่อ IT การวิจัย การประเมินผลระดับอุดมศึกษา และการใช้ self - direct learning

การอภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกับผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในประเด็นที่ได้มีโอกาสพัฒนาตนตามความถนัด สติปัญญา และศักยภาพ เรียนรู้เนื้อหาไปพร้อมกับการพัฒนาความสามารถในการคิด ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ฝึกให้ผู้เรียนยอมรับและฟังความคิดเห็นผู้อื่น จัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนคิด และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ การประเมินผู้เรียนจากพฤติกรรม ผลงาน และความคิด ประเมินผู้เรียนจากสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้และทำได้ แสดงให้เห็นว่าในสถาบันราชภัฏสงขลาได้มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมาก เนื่องจากประเด็นที่เห็นสอดคล้องเหล่านี้ไปสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ การเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้เรียนและครู (พิมพันธ์ เชชะคุปต์, 2544) ที่ว่าผู้เรียนได้ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม และสร้างสรรค์จินตนาการ ได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล ได้ฝึกประเมินปรับปรุงตนเอง และยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้สอนได้จัด

กิจกรรมและสถานการณ์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ ผู้สอนได้ส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม ผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และผู้สอนสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

สำหรับประเด็นผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและการจัดกิจกรรม ทั้งผู้เรียนและผู้สอนเห็นสอดคล้อง ว่าอยู่ในระดับปานกลางแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในประเด็นนี้ยังต้องมีการปรับปรุง เพราะการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญจะต้องเป็นระบบที่ไม่บังคับ ให้เด็กทุกคนต้องเรียนอย่างเดียวกัน (อมรวิรัช นาคทรพร, 2539) แต่ก็ก็เป็นสิ่งที่ค่อนข้างเปลี่ยนแปลงยากเพราะการเรียนการสอนกำหนดหัวข้อเนื้อหา มักจะกระทำโดยกรมวิชา กระทรวงศึกษาธิการมาเป็นระยะเวลายาวนาน

สำหรับประเด็นการนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศที่จูงใจ การใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง การสังเกตและประเมินพัฒนาการผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ใช้การประเมินผลการเรียนหลากหลายรูปแบบ การแจ้งผลให้ผู้เรียนทราบข้อมูลย้อนกลับทันทีหลังการประเมิน จะมีความคิดเห็นแตกต่างกันโดยที่ผู้สอนเห็นว่าได้ดำเนินการในระดับมาก แต่ผู้เรียนเห็นว่าดำเนินการในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าในทัศนะผู้สอนคิดว่าตนเองได้ดำเนินการไปมาก แต่ผู้เรียนยังรู้สึกได้รับในระดับปานกลาง ในประเด็นนี้ผู้สอนควรได้มีการย้ำเน้นวิธีการให้ผู้เรียนมองเห็นกระบวนการที่ชัดเจนขึ้น เพราะมีเช่นนั้นจะทำให้บทบาทของครูที่ควรจะเป็นคือเป็นผู้จัดสิ่งแวดล้อม สร้างวัฒนธรรม จัดสรรทรัพยากร สำหรับผู้เรียนให้เรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ (เกษม วัฒนชัย, 2545) ขาดความมุ่งมั่น และไม่ปฏิบัติตามตัวบ่งชี้การสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของพิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์ (2544 : 8)

2. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้สอนคณะเทคโนโลยีการเกษตร ได้นำกระบวนการวิจัยมาใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนมาใช้ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะของวิชาทางการเกษตรเป็นลักษณะวิชาที่จะต้องมีการคิดค้นสิ่งใหม่ด้วยกระบวนการตั้งแต่การตั้งปัญหา ตั้งสมมุติฐาน ทำการทดลองเพื่อตรวจสอบสมมุติฐาน เก็บข้อมูล วิเคราะห์ และลงสรุปผล ซึ่งสอดคล้องกับระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2542 : 32) ดังนั้นจึงทำให้ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าคุณสอนได้ดำเนินการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยมาดำเนินการมากกว่าโปรแกรมวิชาอื่น ๆ

3. จากการวิจัยครั้งนี้พบข้อเสนอแนะของนักศึกษาต้องการให้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ ปทีป เมธาคุณวุฒิ (2544 : 8) เรื่องหลักปฏิบัติสำหรับผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นแบบวัดการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ว่า สนับสนุนให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (encourages student – faculty contact) การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน

4. จากการวิจัยครั้งนี้พบข้อเสนอแนะของผู้สอนที่ต้องการอบรมระยะสั้นเกี่ยวกับการให้ความเข้าใจเรื่องการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 85.5 การฝึกปฏิบัติการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ร้อยละ 73.8 การสนับสนุนปัจจัยเกื้อหนุนเพื่อสร้างสื่อเพื่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 80.6 แสดงให้เห็นว่าผู้สอนในสถาบันราชภัฏส่วนใหญ่ยังคิดว่าตนเองยังมีความเข้าใจในเรื่องการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญยังไม่ชัดเจนต้องแก้ไข ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนบางประเด็นที่ปฏิบัติน้อย เช่น การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรม การนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอน

5. สถาบันราชภัฏสงขลามีอาจารย์จำนวนมากที่ไม่ได้เรียนจบสาขาการศึกษา ควรมีโอกาสให้ความรู้ด้านเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแก่อาจารย์ใหม่ รวมทั้งการจัดโอกาสให้ได้พบหรือได้ฟังคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญการสอนที่หลากหลาย กิจกรรมเหล่านี้ควรจะเป็นโอกาสสำหรับอาจารย์ทุกคน

6. ผู้บริหารควรกระตุ้นให้เกิดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถาบัน โดยเฉพาะการอำนวยความสะดวกให้อาจารย์ ได้จัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นำกรณีตัวอย่างของผู้นำการสอนได้ดี ยกย่องในการประชุมอย่างเหมาะสม จริงใจ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทำวิจัยการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่อไปในแนวทางอื่น เช่น

1. ศึกษาผลระยะยาวที่เกิดจากการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ศึกษาความเชื่อของผู้สอน เรื่องการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ